

Υπόθεση C-426/23

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία κατάθεσης:

11 Ιουλίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Sofiyski rayonen sad (Βουλγαρία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

11 Ιουλίου 2023

Ενάγοντες:

D. D.

B. Zh.

Εναγομένη:

«Financial Bulgaria» EOOD

Αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης

Δύο διαδικασίες, στο πλαίσιο των οποίων ο εκάστοτε ενάγων ισχυρίζεται ότι η σύμβαση που συνήψε με την εναγόμενη επιχείρηση, δυνάμει της οποίας η εναγόμενη επιχείρηση δέχθηκε να εξασφαλίσει, έναντι ανταλλάγματος, τις υποχρεώσεις του ενάγοντος που απορρέουν από σύμβαση πίστωσης έναντι άλλης επιχείρησης, είναι άκυρη για τον λόγο ότι συνήφθη κατ' εφαρμογή καταχρηστικής ρήτρας που περιέχεται στη σύμβαση πίστωσης μεταξύ του ενάγοντος και της τελευταίας αυτής επιχείρησης.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ σχετικά με την ερμηνεία των οδηγιών 93/13, 2005/29, 2008/48 και 2009/138. Με την υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως υποβάλλονται τα ίδια ερωτήματα με εκείνα που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο στην υπόθεση C-337/23.

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Έχουν το άρθρο 4, παράγραφος 2, και το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, (στο εξής: οδηγία 93/13/ΕΟΚ), την έννοια ότι,

όταν σε σύμβαση πίστωσης προβλέπεται υποχρέωση του καταναλωτή να συνάψει σύμβαση εγγύησης με εγγυητή που καθορίζεται από τον πιστωτή, το περιεχόμενο της σύμβασης εγγύησης δεν αποτελεί το «κύριο αντικείμενο» της σύμβασης με τον εν λόγω τρίτο, αλλά μέρος του περιεχομένου της σύμβασης πίστωσης; Έχει σημασία, στο πλαίσιο αυτό, αν ο πιστωτής και ο εγγυητής είναι συνδεδόμενα πρόσωπα;

- 2) Έχει το σημείο 1, στοιχείο θ', του παραρτήματος της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ την έννοια ότι,

όταν ο καταναλωτής, στο πλαίσιο ήδη συναφθείσας σύμβασης πίστωσης, υποχρεούται να ορίσει εγγυητή –με δυνατότητα ανάθεσης της οικείας εντολής και σε πρόσωπο που ορίζεται από τον πιστωτή–, το περιεχόμενο της υποχρέωσης του καταναλωτή που απορρέει από ταυθήμερη σύμβαση εγγύησης, η οποία συνήφθη μετά τη σύμβαση πίστωσης, θεωρείται ασαφές διότι ο καταναλωτής δεν είχε τη δυνατότητα να επιλέξει ή να προτείνει ο ίδιος το πρόσωπο που ορίζεται από τον πιστωτή ως μελλοντικός εγγυητής;

- 3) Αν η απάντηση στο ανωτέρω ερώτημα είναι ότι το αντικείμενο της σύμβασης εγγύησης είναι σαφές: έχει το σημείο 1, στοιχεία θ', ι' και κ', του παραρτήματος της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ την έννοια ότι,

όταν ο καταναλωτής, στο πλαίσιο ήδη συναφθείσας σύμβασης πίστωσης, ανέλαβε να ορίσει εγγυητή –με δυνατότητα ανάθεσης της οικείας εντολής και σε πρόσωπο που ορίζεται από τον πιστωτή–, το περιεχόμενο της υποχρέωσης του καταναλωτή που απορρέει από τη σύμβαση πίστωσης θεωρείται ασαφές και αυτό ενδεχομένως συνεπάγεται την ακυρότητα της σύμβασης πίστωσης ή επιμέρους όρων αυτής;

- 4) Έχει το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 8 της οδηγίας 2005/29/ΕΚ, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, την έννοια ότι,

όταν το πρόσωπο που χορηγεί την πίστωση απαιτεί από τον καταναλωτή να συνάψει σύμβαση με πρόσωπο που ορίζεται από τον πιστωτικό φορέα, η οποία να εξασφαλίζει την απαίτηση του τελευταίου κατά του καταναλωτή, τούτο συνιστά πάντοτε εκμετάλλευση της μειονεκτικής θέσης του καταναλωτή και, συνεπώς, επιθετική εμπορική πρακτική;

- 5) Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο τέταρτο ερώτημα: έχει το άρθρο 4, παράγραφος 1, και το άρθρο 7 της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ, σε συνδυασμό με το

άρθρο 8 της οδηγίας 2005/29/EK, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, την έννοια ότι

στο πλαίσιο μονομερούς δικαστικής διαδικασίας, όπως είναι η διαδικασία έκδοσης διαταγής πληρωμής στην οποία δεν μετέχει ο καταναλωτής, ο δικαστής δύναται να θεμελιώσει αμφιβολία σχετικά με τον καταχρηστικό χαρακτήρα συμβατικής ρήτρας μόνο στην ύπαρξη ενδείξεων για το ότι η επίμαχη ρήτρα έγινε δεκτή από τον καταναλωτή βάσει αθέμιτης εμπορικής πρακτικής ή η αθέμιτη εμπορική πρακτική πρέπει να διαπιστώνεται με βεβαιότητα;

- 6) Έχει το άρθρο 15, παράγραφος 2, της οδηγίας 2008/48/EK, για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης (στο εξής: οδηγία 2008/48/EK), την έννοια ότι

η εν λόγω διάταξη εφαρμόζεται σε περιπτώσεις στις οποίες η σύμβαση πίστωσης συνδέεται με συμπληρωματικές υπηρεσίες, όπως παροχή εγγύησης από τρίτο έναντι ανταλλάγματος, και παρέχει στον καταναλωτή δυνατότητα, εκτός από τις αξιώσεις που έχει λόγω της υπαίτιας συμπεριφοράς του εγγυητή, όπως πληρωμή μετά τη λήξη της νόμιμης προθεσμίας, να προβάλλει και δικονομικές ενστάσεις οι οποίες αποκλείουν την υποχρέωση έναντι του εγγυητή;

- 7) Επιτρέπει το άρθρο 15, παράγραφος 2, της οδηγίας 2008/48/EK σε συνδυασμό με την αρχή της αποτελεσματικότητας ή, εφόσον γίνει δεκτό ότι η σύμβαση πίστωσης και η σύμβαση εγγύησης συνιστούν συνδεδεμένες πράξεις, επιτρέπουν τα άρθρα 5 και 7 της οδηγίας 93/13/EOK σε συνδυασμό με το σημείο 1, στοιχεία β' και γ', του παραρτήματος της οδηγίας αυτής

την ύπαρξη εθνικής νομολογίας κατά την οποία ο εγγυητής σύμβασης συνδεδεμένης με σύμβαση καταναλωτικής πίστης, ο οποίος έλαβε αντάλλαγμα από τον καταναλωτή για την εξασφάλιση της σύμβασης πίστωσης και, βάσει συμβατικής ρήτρας, προέβη σε καταβολή προς τον πιστωτή μολονότι είχε παρέλθει η προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 147 του *Zakon za zadalzhniata i dogovorite* (νόμου περί ενοχικών σχέσεων και συμβάσεων), γεγονός που κατά τη νομολογία επιφέρει την πλήρη απόσβεση της εγγύησης, δύναται παρά ταύτα να επικαλεσθεί ότι υπεισήλθε στα δικαιώματα του αρχικού πιστωτή και, επικαλούμενος αντιφατική νομολογία σχετικά με την εφαρμογή του νόμου, να ζητήσει την καταβολή από τον κύριο οφειλέτη;

- 8) Έχει το άρθρο 3, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2008/48/EK, σε συνδυασμό με το άρθρο 5 της οδηγίας 93/13/EOK, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, την έννοια ότι,

επί υποχρέωσης που προβλέπεται σε σύμβαση πίστωσης και συνίσταται στη σύναψη συνδεδεμένης σύμβασης εγγύησης με αποτέλεσμα την αύξηση του

- συνολικού ποσού των υποχρεώσεων προς την τράπεζα, το συνολικό ετήσιο πραγματικό επιτόκιο (ΣΕΠΕ) που αφορά την πίστωση υπολογίζεται επίσης με βάση τις δόσεις, όπως αυτές αυξάνονται ως προς το αντάλλαγμα που προορίζεται για τον εγγυητή; Έχει σημασία, στην περίπτωση αυτή, ποιος επέλεξε τον εγγυητή και κατά πόσον πρόκειται για πρόσωπο συνδεδεμένο με τον κύριο πιστωτή;
- 9) Έχει το άρθρο 10, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2008/48/EK την έννοια ότι
- η εσφαλμένη αναγραφή του ΣΕΠΕ σε σύμβαση πίστωσης μεταξύ ενός επαγγελματία και ενός καταναλωτή πρέπει να θεωρείται παράλειψη μνείας του ΣΕΠΕ στη σύμβαση πίστωσης και ότι το εθνικό δικαστήριο πρέπει να εφαρμόζει τις έννομες συνέπειες που προβλέπει το εθνικό δίκαιο για την παράλειψη μνείας του ΣΕΠΕ σε σύμβαση καταναλωτικής πίστης; Πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι συνέπειες αυτές είναι αναγκαστικώς δεσμευτικές και για τον εγγυητή που προέβη στην καταβολή, σε σχέση με τον καταναλωτή;
- 10) Έχει το άρθρο 23, δεύτερη περίοδος, της οδηγίας 2008/48/EK την έννοια ότι
- η ακυρότητα της σύμβασης καταναλωτικής πίστης που προβλέπεται από τον εθνικό νομοθέτη ως κύρωση, βάσει της οποίας πρέπει να επιστρέφεται μόνο το κεφάλαιο που χορηγήθηκε, θεωρείται αναλογική στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το ΣΕΠΕ δεν αναγράφεται με σαφήνεια στη σύμβαση καταναλωτικής πίστης, καθόσον δεν περιλαμβάνει τα έξοδα για τον επιλεγμένο από τον πιστωτή επαγγελματία εγγυητή (μολονότι το ΣΕΠΕ αναγράφεται στο κείμενο της σύμβασης πίστωσης);
- 11) Έχει το άρθρο 2, παράγραφος 2, της οδηγίας 2009/138/EK, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II) (στο εξής: οδηγία 2009/138/EK), σε συνδυασμό με το μέρος Α, σημείο 14, του παραρτήματος αριθ. 1 της οδηγίας αυτής, την έννοια ότι
- η κατ' επάγγελμα άσκηση δραστηριότητας εγγυητή έναντι ανταλλάγματος, κατά την οποία η εγγυήτρια εταιρία σε κάθε περίπτωση μη εκπλήρωσης καταβάλλει το συνολικό ποσό της πίστωσης που χορηγήθηκε σε καταναλωτή ως κύριο οφειλέτη και το αντάλλαγμα, ανεξάρτητα από τη μη εκπλήρωση, καταβάλλεται από τον καταναλωτή με κάθε δόση δανείου, συνιστά «δραστηριότητα ασφάλισης» κατά την έννοια της ανωτέρω αναφερόμενης οδηγίας;
- 12) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο ενδέκατο ερώτημα: έχει το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας 2009/138/EK την έννοια ότι
- το άτομο το οποίο ασκεί την αναφερόμενη στο ενδέκατο προδικαστικό ερώτημα δραστηριότητα υπόκειται σε υποχρέωση λήψεως αδείας από τις

εθνικές ρυθμιστικές αρχές που είναι αρμόδιες για τη χορήγηση αδειών σε ασφαλιστές;

Νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

Οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές

Οδηγία 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/ΕΚ, 98/27/ΕΚ, 2002/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές»)

Οδηγία 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου

Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα ΙΙ)

Διατάξεις του εθνικού δικαίου

Grazhdanski protsesualen kodeks (κώδικας πολιτικής δικονομίας) – άρθρα 5, 6, 7, 410, 411, 413, 414, 414a, 415 και 416

Zakon za potrebitelskia kredit (νόμος περί καταναλωτικής πίστης) – άρθρα 2, 9, 10, 10a, 11, 14, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28 και 33 και άρθρο 2 των Dopolnitelni razporedbi (συμπληρωματικών διατάξεων)

Zakon za zashtita na potrebitelite (νόμος περί προστασίας των καταναλωτών) – άρθρα 143, 144, 145, 146 και 147 και άρθρο 13a των Dopolnitelni razporedbi (συμπληρωματικών διατάξεων)

Zakon za zadalzheniata i dogovorite (νόμος περί ενοχικών σχέσεων και συμβάσεων, στο εξής: ZZD) – άρθρα 22, 86, 138, 141, 142, 143, 146 και 147

Postanovlenie No 426 ot 18 dekemvri 2014 g. za opredelyane razmera na zakonnata lihva po prosrocheni parichni zadalzhenia (διάταγμα 426 της 18ης Δεκεμβρίου 2014 για τον καθορισμό του ύψους του νόμιμου επιτοκίου για χρηματικές οφειλές που δεν πληρώθηκαν εμπρόθεσμα) – άρθρο μόνο, και άρθρο 1 των Dopolnitelni razporedbi (συμπληρωματικών διατάξεων)

Zakon za sadebnata vlast (νόμος περί οργανισμού των δικαστηρίων) – άρθρο 130

Kodeks za zastrahovaneto (ασφαλιστικός κώδικας) – άρθρα 3, 28 και 29 και παράρτημα 1

Ερμηνευτική απόφαση αριθ. 4/2013 της Obshto sabranie na grazhdanskata i targovskata kolegiia (ολομέλεια των τμημάτων αστικών και εμπορικών υποθέσεων, στο εξής: OSGTK) του Varhoven kasatsionen sad (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Βουλγαρία, στο εξής: VKS) της 18ης Ιουνίου 2014

Ερμηνευτική απόφαση αριθ. 5/2019 της OSGTK του VKS της 21ης Ιανουαρίου 2022

Απόφαση αριθ. 5389 του Sofiyski gradski sad (πρωτοδικείου Σόφιας, Βουλγαρία) της 1ης Μαρτίου 2019 στην κατ' έφεση αστική υπόθεση αριθ. 2165/2019

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της κύριας δίκης

- 1 Ο ενάγων στην πρώτη διαδικασία είναι ο D. D. –Βούλγαρος υπήκοος ο οποίος έλαβε δάνειο από μη τραπεζικό χρηματοπιστωτικό οργανισμό. Η εναγομένη είναι η «Financial Bulgaria» EOOD –εταιρία εγγεγραμμένη στη Βουλγαρία, με κύρια δραστηριότητα την εξασφάλιση των υποχρεώσεων φυσικών προσώπων (υπό την ιδιότητά τους ως) καταναλωτών.
- 2 Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι στις 19 Ιανουαρίου 2021 συνήψε σύμβαση πίστωσης με την «Easy asset management» AD (μη τραπεζικό χρηματοπιστωτικό οργανισμό), βάσει της οποίας επρόκειτο να λάβει 1 250 BGN. Η σύμβαση προέβλεπε ΣΕΠΕ ύψους 41,34 %.
- 3 Το άρθρο 4 της εν λόγω σύμβασης όριζε ότι υπέρ του ενάγοντος θα έπρεπε να παρασχεθεί είτε προσωπική εγγύηση από δύο φυσικά πρόσωπα της επιλογής του είτε τραπεζική εγγύηση. Οι εγγυητές έπρεπε να έχουν καθαρό μισθό τουλάχιστον 1 000 BGN, να απασχολούνται με σύμβαση αορίστου χρόνου και να μην έχουν λάβει ή να μην έχουν παράσχει εγγυήσεις για άλλες πιστώσεις.
- 4 Δεν προβάλλεται ότι η σύμβαση πίστωσης προβλέπει ρήτρα σχετικά με τις συνέπειες της μη εκπλήρωσης της υποχρέωσης αυτής από τον καταναλωτή.
- 5 Την ημερομηνία χορήγησης της πίστωσης (19 Ιανουαρίου 2021), ο ενάγων συνήψε και σύμβαση προς εξασφάλιση της εγγύησης με την εναγομένη, τη «Financial Bulgaria» EOOD (θυγατρική εταιρία της «Easy asset management» AD), διά της οποίας η εναγομένη δεσμεύθηκε να εκπληρώσει την υποχρέωση του οφειλέτη έναντι της αρχικής πιστώτριας σε περίπτωση που εκείνη το ζητήσει. Για την ανάληψη της υποχρέωσης αυτής, η «Financial Bulgaria» EOOD θα λάμβανε αμοιβή ύψους 500 BGN, η οποία θα καταβαλλόταν ως προσαύξηση των δόσεων της πίστωσης απευθείας στην αρχική πιστώτρια, την «Easy asset management» AD.

- 6 Ο ενάγων προσέβαλε τη σύμβαση πίστωσης ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου για τον λόγο ότι η αμοιβή που καταβλήθηκε για την υπηρεσία του εγγυητή δεν είχε συμπεριληφθεί και υπολογισθεί στο ΣΕΠΕ. Επίσης, προσέβαλε τη σύμβαση εγγύησης για τον λόγο ότι η προβλεπόμενη σε αυτήν αμοιβή ήταν ιδιαίτερα υψηλή.
- 7 Η εναγομένη ισχυρίζεται ότι ο ενάγων συνήψε τη σύμβαση εγγύησης οικειοθελώς και ότι αυτή δεν περιέχει καταχρηστικές ρήτρες.
- 8 Τα πραγματικά περιστατικά και τα αιτήματα των διαδίκων της δεύτερης διαδικασίας (της οποίας ενάγων είναι ο B. Zh., Βούλγαρος υπήκοος) είναι σχεδόν τα ίδια με εκείνα της πρώτης διαδικασίας· οι μόνες διαφορές έγκεινται στο γεγονός ότι οι συμβάσεις με τον ενάγοντα συνήφθησαν στις 17 Ιανουαρίου 2020, ότι το ποσό της πίστωσης ανέρχεται σε 2 250 BGN, ότι το ΣΕΠΕ είναι 49 % και ότι η αμοιβή του εγγυητή ανέρχεται σε 900 BGN.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Συνάφεια με το δίκαιο της Ένωσης και αναγκαιότητα ερμηνείας: επί της σχέσης μεταξύ σύμβασης πίστωσης και σύμβασης εγγύησης – τα τρία πρώτα προδικαστικά ερωτήματα

- 9 Κατ' αρχάς το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινισθεί, κατά πόσον οι συμβάσεις πίστωσης που συνήφθησαν από τους οφειλέτες συνδέονται με τις συμβάσεις εγγύησης, προκειμένου να είναι δυνατή η αξιολόγηση του καταχρηστικού χαρακτήρα των όρων που περιλαμβάνονται σε αυτές. Εν προκειμένω, υπάρχουν υπόνοιες ότι οι συμβάσεις εγγύησης συνάπτονται πρωτίστως με σκοπό την παράκαμψη του περιορισμού που περιλαμβάνεται στον νόμο περί καταναλωτικής πίστης και προβλέπει το μέγιστο ΣΕΠΕ για τις συμβάσεις καταναλωτών.
- 10 Το αιτούν δικαστήριο οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως κατά πόσον είναι καταχρηστικές οι ρήτρες τόσο της αρχικής σύμβασης πίστωσης όσο και της σύμβασης εγγύησης. Η σύμβαση εγγύησης χαρακτηρίζεται από το βουλγαρικό δίκαιο ως «σύμβαση εντολής» κατά την έννοια του άρθρου 280 ZZD: ο μελλοντικός εγγυητής αναλαμβάνει έναντι του αρχικού πιστωτή να εκπληρώσει την υποχρέωση του οφειλέτη. Τούτο προκύπτει από το ότι, κατά το βουλγαρικό δίκαιο, η σύμβαση εγγύησης είναι ανεξάρτητη από την κύρια σύμβαση πίστωσης και συμβαλλόμενοι σε αυτήν είναι ο πιστωτής και ο εγγυητής (άρθρο 138, παράγραφος 1, ZZD). Υπό αυτήν την έννοια, η υποχρέωση παροχής εγγύησης για τη συγκεκριμένη σύμβαση πίστωσης και το τίμημα για την παροχή της εν λόγω χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας αποτελούν το κύριο αντικείμενο της σύμβασης εγγύησης, η εκτίμηση του καταχρηστικού χαρακτήρα του οποίου δεν είναι δυνατή βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ. Η ερμηνεία αυτή συνάδει με τις επιταγές του Δικαστηρίου, επί παραδείγματι στη σκέψη 62 της απόφασης της 16ης Ιουλίου 2020 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-224/19 και

C-259/19, Caixaabank, και την εκεί μνημονευόμενη νομολογία: δεδομένου ότι πρόκειται για σύμβαση μεταξύ καταναλωτή, ως οφειλέτη, και επαγγελματία εγγυητή, οι συμβαλλόμενοι δεν ταυτίζονται με εκείνους της σύμβασης πίστωσης και οι υποχρεώσεις τους είναι διαφορετικές. Αν δεν συμφωνηθούν η ανάληψη της εγγύησης και το αντίτιμο, δεν υφίσταται σύμβαση.

- 11 Εντούτοις ανακύπτει το ζήτημα αν, σε περίπτωση όπως η παρούσα, ο χαρακτηρισμός της σύμβασης εγγύησης ως ανεξάρτητης πράξης με κύριο αντικείμενο διαφορετικό από εκείνο της σύμβασης πίστωσης είναι ικανός να διασφαλίσει την αποτελεσματική προστασία των καταναλωτών στο πλαίσιο της υποχρέωσης που επιβάλλεται στα κράτη μέλη από το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ. Υπό αυτή την έννοια, δεν καταλείπεται καμία αμφιβολία ότι η σύμβαση εγγύησης συνήφθη μεταξύ διαφορετικών συμβαλλομένων σε σχέση με εκείνους της αρχικής σύμβασης και περιλαμβάνει διαφορετικά δικαιώματα και υποχρεώσεις.
- 12 Εντούτοις, υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους μπορεί να θεωρηθεί ότι αμφότερες οι συμβάσεις ρυθμίζουν, στην πραγματικότητα, μια ενιαία έννομη σχέση που αποσκοπεί να εξασφαλίσει την αύξηση των χρεών του καταναλωτή ως δανειολήπτη: σύμφωνα με τους όρους της κύριας σύμβασης πίστωσης, ο καταναλωτής δεν δύναται να επιλέξει ο ίδιος τον εγγυητή, αντιθέτως υποχρεούται να αποδεχθεί το πρόσωπο που ορίζει ο πιστωτής αν δεν έχει βρει ο ίδιος εγγυητή. Όμως, η εγγυήτρια συνδέεται άμεσα με την πιστώτρια, καθόσον πρόκειται για θυγατρική εταιρία της τελευταίας. Επιπλέον, οι συμβάσεις εγγύησης συνήφθησαν με αντίτιμο που συνιστά υψηλό ποσοστό του εξοφλητέου συνολικού ποσού του δανείου. Εξάλλου, η αμοιβή για την ανάληψη της εγγύησης καταβάλλεται στις ίδιες ημερομηνίες στις οποίες καθίστανται απαιτητές οι δόσεις του δανείου και, από την άποψη του καταναλωτή, αποτελεί μέρος της υποχρέωσης που απορρέει από τη σύμβαση πίστωσης. Τέλος, το αντίτιμο για την ανάληψη της εγγύησης δεν περιλαμβάνεται στο ΣΕΠΕ της κύριας σύμβασης πίστωσης και αυξάνει σημαντικά το κόστος της, κατά παράβαση των εθνικών κανόνων.
- 13 Εξάλλου, ανακύπτει και ζήτημα σχετικά με τη φύση της σύμβασης εγγύησης η οποία συνάπτεται μεν με αίτημα του καταναλωτή, όμως με πρόσωπο που επιλέγεται μονομερώς από τον αρχικό πιστωτή. Στην πραγματικότητα, η περιορισμένη δυνατότητα επιλογής του καταναλωτή κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης πίστωσης του δημιουργεί αβεβαιότητα ως προς την ταυτότητα του εγγυητή με τον οποίο συνδέεται και ως προς τους όρους υπό τους οποίους συμβαίνει αυτό.
- 14 Ως εκ τούτου, ανακύπτει το ζήτημα αν επί υπάρξεως τέτοιου είδους «διπλής» συμβατικής σχέσης (σύμβαση πίστωσης και σύμβαση εγγύησης) μπορεί να θεωρηθεί ότι το περιεχόμενο της σύμβασης εγγύησης παραβαίνει πλήρως το σημείο 1, στοιχείο θ', του παραρτήματος της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ. Υπό αυτές τις συνθήκες, αλλά μόνον εφόσον δοθεί η ερμηνεία ότι αμφότερες οι συμβάσεις αποτελούν μία ενιαία συμβατική σχέση, το αιτούν τμήμα θα μπορούσε να κρίνει ότι η σύμβαση εγγύησης είναι εν συνόλω άκυρη, δεδομένου ότι το κύριο

αντικείμενο της σύμβασης περί ανάληψης της εγγύησης δεν καθορίζεται από τον καταναλωτή ο οποίος, αντιθέτως, είναι υποχρεωμένος να αποδεχθεί το πρόσωπο που επιλέγεται από τον αρχικό πιστωτή.

- 15 Εντούτοις, η ασάφεια περί του προσώπου του εγγυητή θα μπορούσε να θεωρηθεί και ως ασάφεια της πρώτης κατά σειρά συναφθείσας σύμβασης πίστωσης, καθόσον η παράλειψη εγγύησης για την εν λόγω σύμβαση θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα τη μη εκπλήρωση της σύμβασης αν η ρήτρα είναι έγκυρη. Συνεπώς, είναι απαραίτητο να δοθεί απάντηση στο ζήτημα αν η ανάληψη υποχρέωσης προς σύναψη σύμβασης εγγύησης με πρόσωπο που καθορίζεται από τον πιστωτή στη σύμβαση πίστωσης, μπορεί να θεωρηθεί σε τέτοιου είδους συμβάσεις καταχρηστική ρήτρα κατά το σημείο 1, στοιχεία θ', ι' και κ', του παραρτήματος της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ.

Επί της συνάφειας μεταξύ της πρακτικής ορισμού εγγυητή από τον αρχικό πιστωτή και του καταχρηστικού χαρακτήρα των συμβατικών ρητρών – τέταρτο και πέμπτο προδικαστικό ερώτημα

- 16 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου (σκέψεις 43 και 44 της απόφασης της 15ης Μαρτίου 2012, Perenicová και Perenic, C-453/10, και σκέψεις 48 έως 50 της απόφασης της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, Bankia, C-109/17) η συμπερίληψη ρήτρας σε συμβάσεις συνεπεία εφαρμογής εμπορικής πρακτικής κατά την έννοια της οδηγίας 2005/29/ΕΚ, αποτελεί ένα από τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση του καταχρηστικού χαρακτήρα υπό την έννοια του άρθρου 4 της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ.
- 17 Το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι το ύψος των υποχρεώσεων των οφειλετών στις εκκρεμείς διαδικασίες εξαρτάται από το αν αυτοί παρέχουν εγγυήσεις στην πιστώτρια. Συναφώς, είναι απαραίτητο να εκτιμηθεί κατά πόσον η επιλογή του εγγυητή –το πρόσωπο του οποίου είναι δεσμευτικό για τους καταναλωτές– από την πιστώτρια μπορεί να ερμηνευθεί ως αθέμιτη εμπορική πρακτική υπό το πρίσμα της οδηγίας 2005/29/ΕΚ. Στο πλαίσιο αυτό, κρίσιμης σημασίας για το αιτούν δικαστήριο είναι η απάντηση που θα δοθεί στο ζήτημα αν, στην υπό κρίση υπόθεση, ο αθέμιτος χαρακτήρας της εμπορικής πρακτικής μπορεί να θεωρηθεί επιθετικός σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2005/29/ΕΚ μόνο βάσει του είδους της δικαιοπραξίας που συνάπτεται μεταξύ των μερών υπό μορφή σύμβασης πίστωσης και των συνεπειών που προβλέπονται σε περίπτωση παράλειψης εγγύησης ή αν για την εκτίμηση αυτή πρέπει να ληφθούν υπόψη και άλλοι παράγοντες.
- 18 Εξάλλου, το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι, στο πλαίσιο μονομερούς διαδικασίας, όπως είναι η έκδοση διαταγής πληρωμής, δεν δύναται να εφαρμόσει τους κανόνες για τη σφαιρική εκτίμηση της ύπαρξης αθέμιτης εμπορικής πρακτικής, καθόσον οι καταναλωτές δεν μετείχαν εισέτι στη διαδικασία αυτή. Σύμφωνα με τις επιταγές του Δικαστηρίου, όπως διατυπώνονται στη σκέψη 38 της απόφασης της 11ης Μαΐου 2020, Lintner, C-511/17, το εθνικό δικαστήριο, σε μονομερείς διαδικασίες όπως η έκδοση διαταγής πληρωμής, δύναται να αρνηθεί την

προστασία συμβαλλομένου και όταν, ενώ δεν έχει διαπιστώσει με ασφάλεια την καταχρηστικότητα ορισμένων ρητρών κατά την έννοια της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ, διατηρεί εύλογες αμφιβολίες προς τούτο. Η υποχρέωση αυτή απορρέει από την απαίτηση που προβλέπεται στο άρθρο 7 της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ, κατά την οποία πρέπει να παρέχονται αποτελεσματικά μέσα για την προστασία των καταναλωτών από τυχόν δέσμευσή τους σε καταχρηστικές ρήτρες. Όμως, στην προκειμένη περίπτωση, οι εύλογες αμφιβολίες του εθνικού δικαστηρίου σχετικά με τον καταχρηστικό χαρακτήρα συμβατικής ρήτρας είναι απόρροια άλλων εύλογων αμφιβολιών, ότι δηλαδή η ρήτρα κατέστη αναπόσπαστο στοιχείο της σύμβασης συνεπεία εφαρμογής επιθετικής εμπορικής πρακτικής κατά την έννοια του άρθρου 8 της οδηγίας 2005/29/ΕΚ. Ακολουθώς επιβάλλεται να διευκρινισθεί αν στην περίπτωση αυτή η πιθανή αμφιβολία ως προς τον αθέμιτο χαρακτήρα της εμπορικής πρακτικής μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι υφίστανται επίσης εύλογες αμφιβολίες όσον αφορά την καταχρηστικότητα ρήτρας κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ.

Αποτελεσματική εφαρμογή της προθεσμίας ελευθέρωσης του εγγυητή από τις υποχρεώσεις που υπέχει έναντι του πιστωτή και του καταναλωτή – έκτο και έβδομο προδικαστικό ερώτημα

- 19 Ζήτημα ανακύπτει και σε σχέση με την πάγια εθνική νομολογία για την εφαρμογή της προθεσμίας ελευθέρωσης του εγγυητή από την ευθύνη κατά το άρθρο 147 ZZD. Η νομολογία αυτή μπορεί να προκαλέσει σύγχυση στον καταναλωτή, ως δανειολήπτη, για τα αποτελέσματα της σύμβασης καταναλωτικής πίστης κατά την ημερομηνία σύναψής της, όταν κατά τη σύμβαση απαιτείται αναγκαίως αμειβόμενη εγγύηση.
- 20 Κατά το άρθρο 147 ZZD, η υποχρέωση του εγγυητή για καταβολή προς τον κύριο πιστωτή παύει αν ο τελευταίος δεν προβάλλει την αξίωσή του κατά του κύριου οφειλέτη εντός έξι μηνών από την προθεσμία λήξης της απαίτησης. Η διάταξη αυτή είναι αναγκαστικού χαρακτήρα. Σύμφωνα με δεσμευτική εθνική ερμηνευτική απόφαση, πρόκειται περί αποκλειστικής προθεσμίας: αν ο πιστωτής δεν προβάλλει την αξίωσή του κατά του κύριου οφειλέτη, η έννομη σχέση μεταξύ αυτού και του εγγυητή της σύμβασης αποσβέννυται ολοσχερώς. Οι καταβολές του εγγυητή ή η επιβεβαίωση των υποχρεώσεών του έναντι του κύριου οφειλέτη είναι άνευ σημασίας για τα αποτελέσματα της εν λόγω προθεσμίας, καθόσον αυτή ελέγχεται αυτεπαγγέλτως από το εθνικό δικαστήριο. Δεν πρόκειται περί προθεσμίας παραγραφής.
- 21 Συγχρόνως, ορισμένα δικαιοδοτικά τμήματα εκτιμούν ότι τα συμπεράσματα σχετικά με την οριστική λήξη της εγγύησης θα μπορούσαν να τύχουν εφαρμογής και επί των απαιτήσεων του πιστωτή κατά του εγγυητή, όχι όμως και επί των απαιτήσεων του εγγυητή κατά του καταναλωτή ως οφειλέτη. Σε αντίθεση με την ερμηνευτική απόφαση, τα εν λόγω δικαιοδοτικά τμήματα φρονούν ότι η λήξη της εγγύησης δεν έχει απόλυτο χαρακτήρα, ωστόσο μπορεί να την επικαλεσθεί μόνον ο εγγυητής. Η εκτίμηση αυτή συνεπάγεται προβλήματα κατά την εφαρμογή της οδηγίας για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης, ιδίως δε του άρθρου 15,

παράγραφος 2, της οδηγίας 2008/48/EK. Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες σχετικά με το κατά πόσον η εν λόγω διάταξη δύναται να τύχει εφαρμογής στην παρούσα υπόθεση, δεδομένου ότι σε όλες τις διαδικασίες οι οφειλέτες, εκτός από την εκάστοτε σύμβαση καταναλωτικής πίστης, έχουν συνάψει και συμβάσεις ανάληψης εγγύησης έναντι ανταλλάγματος, γεγονός που κατά την εκτίμηση του αιτούντος τμήματος συνιστά χρηματοπιστωτική υπηρεσία προς τον καταναλωτή.

- 22 Για τους λόγους αυτούς, ανακύπτει το ζήτημα κατά πόσον είναι δυνατή η εφαρμογή του άρθρου 15, παράγραφος 2, της οδηγίας 2008/48/EK σε περιπτώσεις στις οποίες ο εγγυητής δεν τηρεί την υποχρέωση άρνησης καταβολής λόγω παρέλευσης του χρονικού διαστήματος ευθύνης του κατά την εθνική νομοθεσία, επικαλούμενος την απόσβεση της εγγύησης βάσει του άρθρου 147 ZZD. Σύμφωνα με τον ορισμό που διαλαμβάνεται στο άρθρο 3, στοιχείο ιδ', της οδηγίας 2008/48/EK, εφαρμογή είναι δυνατή εφόσον θεωρείται ότι οι δύο συμβάσεις συνιστούν οικονομική ενότητα και αλληλοχρηματοδοτούνται, δεδομένου ότι ο καταναλωτής καταβάλλει την εγγύηση ταυτόχρονα με τις δόσεις που προβλέπονται στη σύμβαση πίστωσης. Σε περίπτωση που η διάταξη είναι εφαρμοστέα και ως προς τον εγγυητή, χρήζει απαντήσεως και το ζήτημα αν αυτή τυγχάνει εφαρμογής μόνο σε σχέση με τις εκατέρωθεν αξιώσεις, τις οποίες ο καταναλωτής είχε τη δυνατότητα να προβάλλει στο πλαίσιο της σύμβασης παροχής υπηρεσιών κατά του παρόχου, αλλά και σε σχέση με τις δικονομικές ενστάσεις του, όπως η άρνηση εξόφλησης απαίτησης αποζημίωσης προσώπου η υποχρέωση του οποίου είχε ήδη αποσβεσθεί.
- 23 Δέον όπως εξετασθεί επίσης κατά πόσον συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης εθνική νομολογία κατά την οποία ο εγγυητής δύναται να επικαλεσθεί τη λήξη του χρονικού διαστήματος ισχύος της ευθύνης του βάσει του άρθρου 147 ZZD διότι ο αρχικός πιστωτής δεν άσκησε την απαίτησή του από τη σύμβαση πίστωσης εντός έξι μηνών από την τελευταία ημερομηνία λήξης κατά του καταναλωτή, ως οφειλέτη, ο οποίος ωστόσο δεν μπορεί να επικαλεσθεί τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας έναντι του εγγυητή που έχει προβεί σε εξόφληση.
- 24 Ακόμα, δε, και αν το άρθρο 15, παράγραφος 2, της οδηγίας 2008/48/EK δεν τυγχάνει εφαρμογής εν προκειμένω, χρήζει απαντήσεως το ζήτημα αν η εν λόγω εθνική νομολογία συνιστά παράβαση του άρθρου 7 της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ, δεδομένου ότι κατά τη νομολογία αυτή επιτρέπεται στον επαγγελματία εγγυητή να ορίζει ο ίδιος το εύρος της υποχρέωσής του σε αντίθεση με τα οριζόμενα στο σημείο 1, στοιχεία β' και γ', του παραρτήματος της οδηγίας αυτής. Αν ο εγγυητής επιλέξει να προβάλλει κατά του αρχικού πιστωτή ότι η εξόφληση ζητείται από αυτόν μετά τη λήξη του διαστήματος που προβλέπεται στο άρθρο 147 ZZD, ο δανειολήπτης, ως οφειλέτης, δεν θα οφείλει τις δόσεις του δανείου προς τον εγγυητή. Αν, εντούτοις, ο εγγυητής δεν προβάλλει την ένσταση αυτή και προβεί σε εξόφληση, μολονότι σύμφωνα με δεσμευτική ερμηνευτική απόφαση αφορώσα τη διαδικασία εκδόσεως διαταγής πληρωμής δεν υπέχει τιαυτή υποχρέωση, ο καταναλωτής παραμένει, ως κύριος οφειλέτης, υπόχρεος έναντι του εγγυητή, δεδομένου ότι κατά την ανωτέρω μνημονευόμενη νομολογία δεν δύναται να

επικαλεσθεί τη λήξη του χρονικού διαστήματος για το οποίο ισχύει η ευθύνη του εγγυητή. Τουλάχιστον σε μία εκ των διαδικασιών, το αποτέλεσμα αυτό απορρέει από ρητή συμβατική ρήτρα η οποία ερείδεται σε αντιφατική ερμηνεία των κανόνων περί εφαρμογής του επίμαχου χρονικού διαστήματος από τα εθνικά δικαστήρια, τα οποία θα έπρεπε να στηρίζονται σε αναγκαστικού χαρακτήρα νομοθετικούς κανόνες (σύμφωνα με το άρθρο 147 ZZD) που αφορούν το περιεχόμενο της σύμβασης εγγύησης και των οποίων την προστασία στερείται ο καταναλωτής. Επομένως, η αντιφατική εθνική νομολογία επιτρέπει στον εγγυητή να διατυπώνει τους όρους της σύμβασης εγγύησης, στερώντας από την προστασία του καταναλωτή που κατοχυρώνεται στην εθνική νομοθεσία την πρακτική αποτελεσματικότητά της.

- 25 Ως εκ τούτου, χρήζει απαντήσεως το ζήτημα κατά πόσον η αρχή της αποτελεσματικής προστασίας των καταναλωτών από καταχρηστικές ρήτρες σε συμβάσεις εγγύησης που ρυθμίζουν τον τρόπο με τον οποίο ο επαγγελματίας που ανέλαβε υποχρέωση εγγύησης πρέπει να αντιμετωπίζει την στρεφόμενη κατά αυτού όχληση πληρωμής του αρχικού πιστωτή μετά τη λήξη του χρονικού διαστήματος για το οποίο ισχύει η ευθύνη του εγγυητή εμποδίζει την εφαρμογή εθνικής νομολογίας κατά την οποία την ένσταση ότι το χρονικό διάστημα της ευθύνης του έχει λήξει μπορεί να προβάλλει αποκλειστικά ο ίδιος ο εγγυητής.
- 26 Το ζήτημα πρέπει να απαντηθεί και υπό το πρίσμα του άρθρου 5 της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ, δηλαδή κατά πόσον η εν λόγω διάταξη επιτρέπει την επίκληση αντιφατικής εθνικής νομολογίας επί συγκεκριμένου ζητήματος του εθνικού δικαίου για την ασαφή ερμηνεία συμβατικών ρητρών σε βάρος του καταναλωτή, όπως στην παρούσα υπόθεση.

Συνέπειες της εξόφλησης της εγγύησης στον καθορισμό του ΣΕΠΕ σε σύμβαση πίστωσης

- 27 Τα επόμενα τρία ερωτήματα συμπίπτουν με τα προδικαστικά ερωτήματα που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο στην εκκρεμή υπόθεση Profi Credit Bulgaria, C-714/22. Αφορούν την υποχρέωση του πιστωτικού φορέα σε σύμβαση καταναλωτικής πίστης να προσδιορίζει το ΣΕΠΕ με τρόπο σαφή στο κείμενο της σύμβασης, προκειμένου να μην προκαλείται σύγχυση στον καταναλωτή. Με πλήρη παραπομπή στο σκεπτικό της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση αυτή, το αιτούν δικαστήριο εκφράζει αμφιβολίες για το κατά πόσον η οδηγία 2008/48/ΕΚ, εκτός από την αναφορά του ΣΕΠΕ στο κείμενο της σύμβασης πίστωσης, απαιτεί να αναφέρεται και το ΣΕΠΕ που υπολογίστηκε κατ' ορθή εφαρμογή της μεθόδου που παρατίθεται στην οδηγία αυτή. Στην παρούσα υπόθεση, τα έξοδα για τις συμβάσεις εγγύησης δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ των συμβάσεων πίστωσης, δεδομένου ότι δεν αποτελούν μέρος αυτών. Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες για το κατά πόσον τα έξοδα που αφορούν την ανάληψη της εγγύησης θα έπρεπε να αποτελούν μέρος του ΣΕΠΕ, ιδίως στις περιπτώσεις στις οποίες ο εγγυητής, ο οποίος συμφωνεί να εξασφαλίσει τις υποχρεώσεις του καταναλωτή, επιλέγεται από τον αρχικό πιστωτή ενώ αμείβεται από τον καταναλωτή. Ο ορισμός που

διαλαμβάνεται στο άρθρο 3, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2008/48/EK προβλέπει ότι τα έξοδα που αφορούν συμπληρωματικές υπηρεσίες περιλαμβάνονται επίσης στο ΣΕΠΕ εάν η χρήση των υπηρεσιών αυτών είναι υποχρεωτική για την έγκριση της πίστωσης ή για τη χορήγησή της υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που διαφημίζονται.

- 28 Προκειμένου να κριθεί αν η αμοιβή του εγγυητή βάσει συνδεδεμένης σύμβασης με τον οφειλέτη πρέπει να συνυπολογίζεται στο ΣΕΠΕ της σύμβασης πίστωσης, πρέπει να απαντηθεί το ζήτημα κατά πόσον και υπό ποιους όρους τα έξοδα αυτά μπορούν να θεωρηθούν μέρος του ΣΕΠΕ εφόσον ο οφειλέτης είχε τη δυνατότητα να προτείνει ο ίδιος τον εγγυητή εντός σύντομης προθεσμίας. Συνεπώς, πρέπει να ληφθούν επίσης υπόψη ο προαιρετικός χαρακτήρας της επιλογής, ιδίως όσον αφορά τον καθορισμό του εγγυητή –ο οποίος εν τέλει εξαρτάται από τη βούληση του αρχικού πιστωτή–, οι προϋποθέσεις συναίνεσης του πιστωτή στο πρόσωπο άλλου εγγυητή, εφόσον υφίστανται, και το χρονικό διάστημα εντός του οποίου ο οφειλέτης είναι σε θέση να βρει εγγυητή.
- 29 Περαιτέρω, τίθεται εκ νέου το ζήτημα αν η εσφαλμένη αναγραφή του ΣΕΠΕ σε σύμβαση πίστωσης πρέπει να θεωρείται ως παράλειψη μνείας του ΣΕΠΕ, δεδομένου ότι δεν επιτυγχάνεται ο σκοπός της υποχρέωσης παροχής πληροφοριών, ήτοι η πραγματική δυνατότητα του καταναλωτή να συγκρίνει τις προσφορές στην πιστωτική αγορά. Σε σχέση με το ανωτέρω ζήτημα τίθεται και το ζήτημα κατά πόσον η εξομοίωση της εσφαλμένης αναγραφής του ΣΕΠΕ με την παράλειψη μνείας του θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα και τη δυσανάλογη κύρωση που προβλέπεται στο εθνικό δίκαιο σε περίπτωση εσφαλμένου υπολογισμού.

Επί της νομικής φύσης της σύμβασης εγγύησης και του χαρακτηρισμού της ως ασφαλιστικής συναλλαγής

- 30 Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί επίσης αμφιβολίες σχετικά με τον ορθό χαρακτηρισμό, από νομικής απόψεως με βάση το δίκαιο της Ένωσης, των συναλλαγών στο πλαίσιο των οποίων οι καταναλωτές συμφωνούν ότι ένα ορισμένο πρόσωπο εγγυάται έναντι ανταλλάγματος τα χρέη τους προς άλλον πιστωτή, όταν οι εν λόγω συναλλαγές πραγματοποιούνται κατ'επάγγελμα επί μονίμου βάσεως. Ορισμένα τμήματα του Sofiyski gradski sad (πρωτοδικείου Σόφιας, Βουλγαρία) και του Varhoven kasatsionen sad (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Βουλγαρία) δέχονται σιωπηρώς ότι στις περιπτώσεις αυτές πρόκειται για συνήθεις συμβάσεις εγγυήσεων, οι οποίες δεν υπάγονται σε κανόνες περί εγκρίσεως και μπορούν να συναφθούν από οποιονδήποτε.
- 31 Εντούτοις, σε συναλλαγές τέτοιου είδους, ένα πρόσωπο δεσμεύεται, σε περίπτωση υπερημερίας, να αναλάβει την ευθύνη του καταναλωτή ως οφειλέτη για μη εκπλήρωση συγκεκριμένης υποχρέωσής του έναντι του πιστωτή, ο δε οφειλέτης καταβάλλει αμοιβή για την υπηρεσία αυτή. Η υποχρέωση αυτή έχει παρόμοια βασικά χαρακτηριστικά με τη σύμβαση ασφάλισης πιστώσεων: ευθύνη σε περίπτωση επέλευσης μελλοντικού και αβέβαιου γεγονότος αρνητικού

χαρακτήρα (μη εκπλήρωση σύμβασης) έναντι αμοιβής. Για τον λόγο αυτό, είναι σημαντική για το αιτούν δικαστήριο η ερμηνεία σχετικά με το αν συμβάσεις, όπως εκείνες που συνήφθησαν με τους οφειλότες (περί ανάληψης αμειβόμενης εγγύησης έναντι των πιστωτών τους), μπορούν να χαρακτηρισθούν ασφαλιστικές συμβάσεις. Η συναφής οδηγία 2009/138/EK δεν ορίζει το περιεχόμενο των ασφαλιστικών συμβάσεων, όμως ο εν λόγω ορισμός συνάγεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου, συγκεκριμένα από την απόφαση της 23ης Απριλίου 2015, Van Hove, C-96/14, σκέψη 34: με την ασφαλιστική σύμβαση ο ασφαλιστής αναλαμβάνει, μετά την καταβολή του ασφαλίστρου, να απαλλάξει τον ασφαλισμένο από τη ζημία που προκαλείται σε περίπτωση επέλευσης του πιθανού, καλυπτόμενου κινδύνου.

- 32 Στις διαδικασίες που εκκρεμούν ενώπιον του αιτούντος τμήματος, προβλέπεται το αντάλλαγμα καθώς και το ζημιογόνο γεγονός για τον καταναλωτή ως οφειλέτη, το οποίο συνίσταται σε καθυστερημένη καταβολή, όμως δεν φαίνεται να προσδιορίζεται ο κίνδυνος που συνήθως χαρακτηρίζεται ασφαλιστικός κίνδυνος. Πράγματι, ο εγγυητής παρέχει εξασφάλιση για οποιαδήποτε περίπτωση μη καταβολής εκ μέρους του καταναλωτή, ανεξάρτητα από τους λόγους στους οποίους οφείλεται αυτή, συμπεριλαμβανομένης της υπαίτιας άρνησης εξόφλησης της πίστωσης. Κατά τούτο διαφέρει, κατά μία έννοια, η εν λόγω σύμβαση από την ασφαλιστική σύμβαση.
- 33 Εξάλλου, η σύμβαση εγγύησης που συνάπτεται με επαγγελματία εγγυητή, ελαχιστοποιεί τους κινδύνους που ενδέχεται να ανακύψουν για τον αρχικό οφειλέτη εάν το ζημιογόνο γεγονός συνίσταται σε μη εξόφληση του δανείου και η σύμβαση είναι επαχθούς αιτίας, οπότε εξομοιώνεται με ασφάλιση. Εν προκειμένω μπορεί να σταθμισθεί κατά πόσον στην περίπτωση αυτή ο καταναλωτής, ο οποίος είναι και ο κύριος οφειλέτης, ενεργεί ως ασφαλιστής σε σχέση με τον αρχικό πιστωτή, προς όφελος του οποίου εξασφαλίζει εγγυήσεις για ζημίες, καταβάλλοντας αμοιβή στον εγγυητή. Για τον λόγο αυτό, πρέπει να αποσαφηνισθεί αν τιαύτη σύμβαση μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της έννοιας «ασφαλιστική σύμβαση» υπό το πρίσμα της οδηγίας 2009/138/EK και, συνεπώς, αν βάσει τιαύτης σύμβασης ο αποδέκτης του ασφαλίστρου δεν υπόκειται σε υποχρέωση λήψεως άδειας κατά το άρθρο 14 της ίδιας οδηγίας.